

Cuprins

Prefață	7
---------------	---

I. DESCOPERIRI

1. Despre Biserica Ortodoxă	11
O Biserică prost cunoscută (11). Biserica Sinoadelor și a Părinților (13). Apogeul „Noii Rome“ (15). Timpul replierii, teologia în imagini (17). O moarte-înviere (18). Încă o moarte-înviere (20). Mică geografie a Bisericii Ortodoxe (21). Câteva principii de organizare (22).	
2. Despre Patriarhia Ecumenică a Constantinopolului	24
Originile (24). Etnarhul (26). Lupta împotriva naționalismului religios (27). O situație radical nouă (29). Înnoirea ecleziologiei ortodoxe (30). Spre o nouă definiție a primatului (32).	
3. Bartolomeu I	34
În Turcia, o copilărie ortodoxă la răscrucele istoriei (34). Farmecul Ortodoxiei. Un alt părinte (35). Ucenicia europeană (38). În slujba „Marii Biserici“ (39). Patriarh (40). Pe toate fronturile (42). Între glorie și abis (47). Slujire în comuniune (48).	

II. ASPECTE ALE UNUI MESAJ

1. Înțelegerea credinței	55
Răstignire, Înviere (55). Învierea, încă de pe acum (58). În Dumnezeu — comuniune (59). O antropologie și o ecleziologie treimice (62). Biserica — viață în Hristos (64). <i>Éthos</i> ortodox, <i>éthos</i> creștin (66). Icoane (70). <i>NOTA I, APROXIMĂRI ALE UNEI MISTICI</i> (71). <i>Sensul ascezei</i> (72). <i>Postul și trezvia</i> (75). <i>Inima înțelegătoare, inteligența inimii</i> (77). „ <i>Contemplarea naturii</i> “ (80). <i>Apofaza</i> (82).	
2. Transfigurarea pământului	87
Praznicul creației (87). Sensul originar al cosmosului (88). Păcatul și mântuirea (90). Un <i>éthos</i> euharistic (93). În celelalte religii, în căutarea Occidentului (94). Acțiune (95).	

III. ÎN ISTORIE

1. **Despre libertate sau pentru a introduce o prezență sperată** 99
Evidența și tragedia libertății (99). Hristos eliberatorul (102). Curajul libertății (106).
2. **Despre iubire și despre alte câteva subiecte care îi preocupă pe tineri** 109
Freud n-a spus totul (109). Sensul iubirii? (110). Iubirea și Biserica (111). Hirotonia femeilor? (113). Despre SIDA (113). Despre droguri (115). Descoperirea responsabilității (117).
3. **Biserică și națiune** 118
Imperiul roman creștinat și *commonwealth*-ul ortodox (118). Deșteptări naționale, vis imperial, tentații mesianice (119). Legătura ambiguă între Biserică și națiune (120). Împotriva stereotipurilor (121). Situația actuală (123). Drama sârbă: câteva texte (124). Drama sârbă: remarci de ordin istoric (126). Întrebări (128). Misiunea Constantinopolului (129).
4. **Despre Europa, despre secularizare și posibila ei depășire** 131
Originea și sensul Europei (131). Ambivalența „creștinătăților” (133). Originea și sensul secularizării (134). Consecințele secularizării (135). Despre nihilism (136). Luări de poziție ortodoxe (137). Acceptarea secularizării, dar altfel (138). Răspuns dat argumentului răului (140). ...împreună cu statul? (142). Pentru o Europă fără limite (143).

IV. ȘI CEILALȚI?

1. **Despre ecumenism și fanatism** 147
Memoria și exemplul Bisericii nedivizate (147). NOTA II, *ASUPRA RELAȚIEI DINTRE PAPĂ ȘI SINOD ÎN PRIMUL MILENIU CREȘTIN* (148). Schisma și consecințele ei (151). Persistența unei Europe creștine (154). Confesionalism și ecumenism în lagăre (155). Pentru un realism experimental al mântuirii (157). Întâlnirea cu Roma (159). Și protestanții? (161). Despre fanatism (162). Pentru o slujire comună (164).
2. **Despre iudaism** 166
Un popor de martori (166). În favoarea evreilor... (167). Convergențe (168). O speranță în mare parte comună (170). Un tainic schimb de destine (171). Un stat încercat de istorie (172).

- 3. Despre islam și, pentru a încheia, despre Mediterana 174**
 Același Dumnezeu (174). Iisus în Coran și în mistica musulmană (175). Islamul pentru creștinii din Orient (177). Despre islamismul radical ca fals răspuns la modernitate (177). Pace în Țara Sfântă, pace în jurul Mediteranei (179). În încheiere, două citate (181).
- 4. Despre New Age, India și, mai cu seamă, despre budism 183**
New Age — căutări și sfidări (183). Câteva remarci ortodoxe (184). Despre India și budism (186). De la Buddha la Gandhi (189).

PENTRU A ÎNCHEIA ȘI PENTRU A ÎNCEPE

- „Noutatea Duhului“ 193**
 Deschidere față de Duhul (193). Știința deosebirii a ceea ce este mort de ceea ce este viu (195). Rolul Ortodoxiei (196). Știință și înțelepciune (197). Spre marile „bătălii ale duhului“ (198).

ANEXE: TEXTE ALE PATRIARHULUI

- 1. Rugăciune pentru Europa (Strasbourg, 21 aprilie 1994).... 201**
- 2. Numai credința... (Londra, 31 mai 1994) 204**
- 3. Via Crucis — Via Lucis (Roma, Vinerea Mare 1994) 206**
- 4. Mărturia Ortodoxiei românești: martiriu și isihasm (București, 27 octombrie 1995) 229**
- Indicații bibliografice 234
- De același autor 236